

Rozvoj knižníc by mal byť systematický

Zabezpečiť pokračovanie digitalizácie a systematický rozvoj slovenských knižníc sú základné ciele návrhu Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 - 2020, ktorú vypracovalo Ministerstvo kultúry (MK) SR. Ministerstvo v návrhu pripomína, že knižničný systém Slovenska tvorí 3 902 verejných, vedeckých, akademických, školských a špeciálnych knižníc. Knižnice napríklad v roku 2013 poskytli vyše 1,06 miliónu užívateľov viac ako 23,6 milióna knižničných dokumentov a pripravili vyše 67 700 vzdelávacích a kultúrnych akcií. Na druhej strane v porovnaní s rokmi 2007 a 2013 počet knižníc klesol takmer o 48 percent (z 7 485 na 3 902) a znížilo sa aj ich financovanie.

Za úbytkom knižníc je zlučovanie žiackych a učiteľských knižníc aj rušenie špeciálnych a verejných knižníc a ich pobočiek. Zriaďovatelia knižníc zároveň na ne dávajú menej peňazí. Ako uvádza MK SR v materiáli, napríklad objem finančných prostriedkov, ktoré použili knižnice na obnovu a rozvoj svojich knižničných fondov v období rokov 2007 až 2013 sa znížil z 6,89 milióna na 5,24 milióna eur. To má priamy vplyv na kvalitu knižnično-informačných služieb aj na pokles výpožičiek z 28 miliónov v roku 2007 na necelých 24 miliónov v roku 2013.

"Aby tieto knižnično-informačné služby v konkurencii iných informačných zdrojov obstáli, ich základným atribútom musí byť pridaná hodnota v podobe kvality," zdôrazňuje MK SR. Prvoradú úlohu bude mať podľa ministerstva v tejto súvislosti digitalizácia knižničných fondov a ich sprístupnenie verejnosti spolu s ďalšími kvalitnými informačnými zdrojmi.

V návrhu stratégie, ktorá má zabezpečiť knižniciam významné postavenie v spoločnosti, definuje MK SR priority a opatrenia. Stratégia tiež definuje tri základné strategické oblasti smerovania výkonu základných odborných knižničných činností, a to: formovanie informačných potrieb, podpora informačnej gramotnosti, riadenia a rozvoja ľudských zdrojov pre trvalú udržateľnosť a rozvoj činnosti knižníc; budovanie, trvalé uchovávanie, rozvoj a ochranu knižnično-informačných fondov ako aj optimalizáciu a rozvoj knižnično-informačných služieb a metód správy informácií a znalostí. Tie sú rozpracované na konkrétne priority a opatrenia tak, aby želateľný pokrok mohol nastať vo všetkých typoch knižníc.

Výška zdrojov potrebných na naplnenie stratégie sa podľa MK SR nedá úplne presne špecifikovať. Reálne finančné potreby sa ukázu až pri rozpracovaní stratégie na konkrétne programy a projekty. "Ministerstvo kultúry však nastaví priority podpory vo svojom dotačnom systéme a v rámci osobitného prvku svojej programovej štruktúry rozpočtovej kapitoly tak, aby boli ním saturované práve ciele stratégie," píše sa v materiáli. MK SR v závere návrh upozorňuje, že dokument umožní všetkým zriaďovateľom knižníc plánovať a podporovať odborné činnosti knižníc v súlade s celoslovenskou stratégiou, čím sa eliminujú "solitérne a nekoordinované výstupy" a zastaví sa stagnácia knižníc.

(SITA)

<http://agentury.sme.sk/c/7495752/rozvoj-kniznic-by-mal-byt-systematicky.html>

POSTAVENIE KULTÚRY V SPOLOČNOSTI

„Na jednej strane je kultúra deklarovaná zo strany rôznych autorít, aká je dôležitá. V realite však nemá to postavenie a nie je ani natoľko saturovaná, ako sa deklaruje, že je dôležitá. Možno je to aj historicky dané, že je poznačená určitou diskontinuitou, čo je úplne najväčšia chyba.“

(citát z rozhovoru)

„Mám taký pocit hraničiaci s istotou, že postavenie kultúry v slovenskej spoločnosti ako keby bolo čoraz väčšmi, nechcem to priamo tak nazvať, marginalizované, ale akoby vytláčané z každodenného života. A vytláčané najmä v každodennom živote a vo voľnočasových aktivitách, kde, samozrejme, prevláda spotreba mediálnych produktov, ani nie televíznych ako skôr internetových. Nehovorím pri tom už o školskej oblasti alebo vzdelávacom systéme, kde má kultúra, podľa môjho názoru, veľmi slabé postavenie.“

(citát z rozhovoru)

Úvodné citáty dobre ilustrujú široko akceptované hodnotenie, že súčasná situácia v oblasti kultúry na Slovensku nie je uspokojivá. Jednou z najdôležitejších charakteristík tohto stavu je rozpor medzi postojom spoločnosti ku kultúre na deklaratívnej úrovni a skutočným postavením

kultúry, ktoré jej spoločnosť priznáva. Kým vyjadrenia či už verejných inštitúcií, alebo aj bežných občanov priznávajú kultúre významné postavenie v živote spoločnosti alebo v živote jednotlivca, reálna skutočnosť je taká, že kultúra je vytláčaná do polohy, že „ak zvýšia zdroje, tak sa ujde aj kultúre“.

Tento stav najlepšie dokumentujú údaje o percente verejných výdavkov vynakladaných na kultúru na hrubý domáci produkt (ďalej HDP). Tabuľky 1 a 2 ukazujú, že na Slovensku je tento ukazovateľ len okolo 0,4 % HDP, čo je najmenej spomedzi okolitých štátov Európskej únie (EÚ). Treba tiež poznamenať, že v roku 1993 bol na Slovensku tento ukazovateľ ešte tesne nad 1 %, čo dokazuje zhoršovanie postavenia kultúry v slovenskej spoločnosti v posledných desaťročiach.

Tabuľka 1: Podiel verejných výdavkov na kultúru na HDP v SR

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Podiel verejných výdavkov na kultúru na HDP (%)	0,47	0,40	0,43	0,51	0,47	0,39

Tabuľka 2: Verejné výdavky na kultúru vybraných krajín EÚ (2010/2011) ako percento HDP

Štát	Verejné výdavky na kultúru (% HDP)
Rakúsko	0,82
Česká republika	0,74
Maďarsko	0,57
Poľsko	0,59
Estónsko	1,80

Citát z úvodu tejto kapitoly výstižne pomenúva aj ďalší z kľúčových faktorov vplývajúcich na súčasný stav kultúry, ktorým je diskontinuita vývoja tejto oblasti. Pre oblasť kultúry doteraz neexistovala a ani neexistuje

jednotná stratégia či koncepcia, ktorá by bola akceptovaná širokým spektrom zainteresovaných strán. To spôsobuje, že pri zmenách politických garnitúr dochádza k zmenám základných systematických nastavení bez jasného dlhodobého smerovania, a taktiež to, že jednotlivé oblasti kultúry si „žijú vlastný život“, čím sa strácajú výhody prameniace zo spolupráce a jednotného smerovania.

V období od pádu socializmu po súčasnosť oblasť kultúry na Slovensku neprešla žiadnym cieľavedomým a systematickým procesom transformácie. Oblasť sa vyvíjala viac-menej neriadene, čo vyústilo do stavu, že v súčasnosti v tejto oblasti koexistujú prvky pretrvávajúce z obdobia socializmu (napr. sieť inštitúcií, často aj ich vybavenie) s rôznymi modernými prvkami. Jedinou zo zásadnejších systematických zmien ovplyvňujúcich súčasný stav kultúry bol proces decentralizácie, ktorý ale priniesol aj viacero negatív, ako napríklad podfinancovanosť mnohých kultúrnych inštitúcií; aj tých, ktoré prešli pod správu samospráv.

Na základe uvedeného je možné skonštatovať, že celkové postavenie kultúry sa v modernej histórii Slovenska výrazne zhoršilo, čo má negatívny vplyv na celú spoločnosť.

Citované z dokumentu Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014-2020. – I. Stručný opis súčasného stavu kultúry na Slovensku uverejneného na stránke Ministerstva kultúry SR

http://www.strategiakultury.sk/sites/default/files/STRATEGIA_ROZVOJA_KULTURY_SR_NA_ROKY_2014-2020.pdf

*Nie tí milujú knihy, ktorí ich nedotknuté schovávajú v skriniach,
ale tí, ktorí ich majú ustavične v rukách.*

Erazmus Rotterdamský

Slávnostné vyhodnotenie časopisu Pod lupou

V roku 2013 sa Galantská knižnica rozhodla znovu oživiť vydávanie časopisu Pod lupou – časopisu literárnych prác žiakov základných škôl okresu Galanta. Podarilo sa to viac ako skvele, časopis s literárnymi príspevkami detí bol minulý rok vydaný dva krát a v tradícii sme pokračovali aj tento rok. Prvé tohtoročné slávnostné vydanie sa uskutočnilo 18. júna 2014 v klubovni Galantskej knižnice.

Po úvodnom slove riaditeľa Galantskej knižnice, ktorý pozdravil mladých spisovateľov, sa slova ujala členka redakčnej rady Mgr. Juliana Róžová, ktorá vyhodnotila literárne práce žiakov. Autori formou poézie a prózy prejavili svoj literárny talent, individualitu a sprostredkovali svoje city a myšlienky. Ich diela sú dôkazom toho, že v nich drieme talent, ktorý treba rozvíjať a dať mu možnosť prezentovať sa. Že je z čoho vyberať dokazuje i fakt, že do ďalšieho čísla máme niektoré literárne práce už

prípravené. Takže aj tento rok vyjde i druhé vydanie, ktoré je naplánované na mesiac december.

Súčasťou podujatia bolo vyhodnotenie literárno - výtvarnej súťaže, ktorú usporiadal Slovenský zväz protifašistických bojovníkov v Galante pri príležitosti 70. výročia SNP.

Angelika Biróová,
Galantská knižnica
Foto: archív GK

Osobnosti hudobného sveta z Pustých Úľan : Ján Lavotta a Matej Kamenický

Obidvaja páni sú hudobníci, obaja sú osobnosťami Pustých Úľan a obaja mali okrúhle životné jubileum. Ján Lavotta, zakladateľ verbunkovej hudby, husľový virtuóz by oslavoval 250. výročie; Matej Kamenický, zakladateľ poľskej opery, 280. výročie svojho narodenia.

Pri tejto príležitosti ich rodná obec na čele s p. starostkou Ing. Drahotínou Šimekovou usporiadala spoločenské podujatie „Hudobné ohliadnutie za Jánom Lavottom a Matejom Kamenickým, rodákmi z Pustých Úľan“, ktoré sa uskutočnilo v Kostole sv. Ladislava dňa 28. septembra 2014. Po zahájení a slávnostných príhovoroch hostí p. Zsolta Harasziho, prvého tajomníka veľvyslanca Maďarskej republiky v Bratislave a p. Ladislava Biróa, poslanca Trnavského samosprávneho kraja, ktorý prečítal i pozdravný list predsedu TTSK, Ing. Tibora Mikuša, nasledoval koncert Komorného orchestra Jána Lavottu z maďarského mesta Sátoraljaújhely. Život a dielo spomínaných osobností - Jána Lavottu a Mateja Kamenického - priblížila početnému obecenstvu prednáška pedagóga Vysokiej školy múzických umení v Bratislave PhDr. Tomáša Surého, ArtD. Na záver programu zaznela organová hudba - diela Johana Sebastiana Bacha a jeho syna v podaní titulárneho organistu Dómu sv. Martina v Bratislave Martina Baku.

K zdarnému priebehu tohto krásneho kultúrneho podujatia prispela aj Galantská knižnica zabezpečením prednášateľa Tomáša Surého a zostavením a vydaním informačných letákov „Ján Lavotta, kráľ verbunku“ v slovenskom a maďarskom jazyku a „Matej Kamenický - tvorca poľskej opery“. Ich zostavovateľkami boli pracovníčky Galantskej knižnice Mgr. Judita Kontárová a Lenka Medovčíková.

Toto podujatie smerovalo k zachovaniu kultúrneho dedičstva obce s dôrazom na udržiavanie a prehlbovanie spojenectva krajín V4, pretože história týchto krajín sa stretáva v mnohých prienikoch, v prípade obce aj so spoločnou históriou významných osobností poľského či maďarského kultúrno-spoločenského života. Kultúrne podujatie sa konalo pod záštitou predsedu Trnavského samosprávneho kraja. O úrovni a dôležitosti podujatia svedčí aj záujem publika a v neposlednom rade Pamätná medaila udelená predsedom TTSK Ing. Tiborom Mikušom, PhD.

Rada by som vám v krátkosti priblížila...

... **Jána Lavottu** – je významným predstaviteľom vrcholného obdobia verbunku. Narodil sa v Pustých Úľanoch, dňa 5.7.1764 v šľachtickej rodine. Tu prežil aj svoje detstvo. Nepokojné detstvo Lavottu pokračovalo v dospelosti dobrodružným, túlavým životom. Vystriedal viacero zamestnaní, až potom sa rozhodol definitívne pre hudbu: bol hudobným riaditeľom divadla v Pešti, dirigentom divadla v Kluži, potom vyučoval hru na klavír a husle, bol majiteľom hudobnín v Debrecíne ai. Na sklonku svojho života sa usadil v obci Tállya pri Sátoraljúhelyi (Maďarsko), kde aj umrel a je pochovaný na obecnom cintoríne. Význam jeho tvorby spočíva v tom, že ako prvý skomponoval cyklické diela z verbunku a zo západnej tanečnej hudby rozvinul uhorskú hudbu. Popri hre na husliach sa venoval aj skladaniu hudby. Neskorší bádatelia zaregistrovali 185 Lavottových diel. V Sátoraljaúhelyi bola v roku 1991 založená Nadácia Jána Lavottu, ktorá považuje za svoju primárnu úlohu skúmať jeho život, zhromažďovať a propagovať jeho diela.

... **Mateja Kamenického** – zakladateľ a poľskej opery. Narodil sa v Šoproni, dňa 13.10.1734 v rodine Kamenických, pochádzajúcich z Pustých Úľan. Hudobne sa vzdelával v nádvornej kapele vtedajšieho majiteľa panstva, potom vo Viedni. V Poľsku sa usadil medzi rokmi 1762-1763, vo Varšave pôsobil ako učiteľ hudby hry na fortepiáno a sólového spevu. Bol prvým pedagógom, ktorý vyučoval spev v poľštine. Jeho najznámejším dielom je Nedza uszcześliwiona - je to prvá poľská opera, ktorej hudba sa zachovala. Druhá Kamienskeho opera Zoška czyli Wiejskie zaloty bola predstavená v Národnom divadle vo Varšave. Okrem poľských oper napísal aj dve v nemeckom jazyku. Veľká časť jeho tvorby sa zničila alebo stratila počas druhej svetovej vojny. Bol dvakrát ženatý. Umrel 25.1.1821 a je pochovaný na cintoríne Powazki pri Varšave.

... **Komorný orchester Jána Lavottu** – bol založený v roku 1990 v Sátoraljaújhelyi (Maďarsko), ktorý považuje za svoju prioritnú úlohu predstavovať a propagovať uhorský verbunk 19. storočia - v prvom rade tvorbu Jána Lavottu. Je to amatérsky súbor, jeho členmi sú učitelia a ich žiaci, príp. absolventi z umeleckých škôl. Vydali už 7 CD s verbunkovou hudbou, absolvovali množstvo koncertov doma i v zahraničí. Umeleckým vedúcim a koncertným majstrom orchestra je od jeho založenia János Dombóvári. Sólistami orchestra sú jeho synovia Imre János Dombóvári (priečna flauta) a Zsolt Dombóvári (violončelo). Orchester absolvoval štvordňové koncertné turné po Slovensku. Ich koncerty sa stretli s veľkým záujmom a boli úspešné okrem Pustých Úľan aj v Kostole Najsvätejšej Trojice v Trnave-Modranke a aj v Renesančnom kaštieli v Galante.

Mgr. Judita Kontárová, GK

Deň TTSK v Galantskej knižnici

V dňoch 29. 9.-3.10.2014 sa pri príležitosti Dňa TTSK, ktorý tento rok spadá na deň 2.10.2014, konali v Galantskej knižnici rôzne podujatia. V pondelok sa v pobočke Galantskej knižnici na Základnej škole SNP Galanta uskutočnila beseda a hlasné čítanie s Annou Jónasovou, autorkou poviedky pre deti *Gól*, ktorá vyšla v zbierke poviedok *Ovečky v čerešňovom sade*. Autorka deťom najprv prečítala svoju poviedku. Porozprávala sa o nej s deťmi, o priateľstve, športe a kamarátskych vzťahoch. Potom besedovala s deťmi o knihách a o písaní.

2.10.2014 sa uskutočnila v čítarni Galantskej knižnice beseda so spisovateľkou Gabrielou Revickou. Počas celého týždňa prebiehala výstava kníh, materiálov a publikácií na tému „Mlyny v okrese Galanta“. Sprievodnými akciami boli exkurzie žiakov základných a stredných škôl, tvorivé dielne detí na detskom oddelení GK a celý týždeň bola poskytovaná bezplatná registrácia nových čitateľov a odpustenie sankčných poplatkov za opomienky a omeškania.

Angelika Biróová ; foto: archív GK

Beseda s autorkou Gabrielou Revickou

Beseda s Gabrielou Revickou (2.10.2014) v čítárni Galantskej knižnice zaviedla jej účastníkov do zákutí ezoteriky. Táto zaujímavá autorka považuje sny a znamenia vo svojom živote za veľmi dôležité a zároveň sa stávajú jej silnou inšpiráciou pri tvorbe. Jeden sen stál aj pri vzniku jej cestovnej kancelárie Tricio. V čase, keď s manželom hľadali víkendovú chatu a kvôli malej ponuke nevedeli žiadnu nájsť, v noci sa jej prisnilo, že bude podnikateľ v cestovnom ruchu a tento sen aj uskutočnila.

Láska autorky k cestovaniu a krásam Slovenska sa odráža vo všetkých častiach jej práce a tvorby - viedla k vytvoreniu kníh o Slovensku i k založeniu spomínanej cestovnej kancelárie. Dvojazyčnú knihu *Ukážem ti Slovensko I. (I will show you Slovakia I.)* vytvorila v roku 2009, aby mohla obdarovať priateľov v cudzine, ktorým chcela

ukázať Slovensko aspoň na papieri. Kniha je zároveň v malom formáte a mäkkej väzbe, aby nezaťažila batožinu pri cestovaní. Pokračovanie vyšlo o dva roky neskôr ako *Ukážem ti Slovensko II. (I will show you Slovakia II.)*.

Druhú knihu vydala pod pseudonymom, ktorý zostáva utajený, aby cez príbeh nebola prezradená identita jej hlavných postáv.

Ďalšia kniha *Momenty zo života vydatej ženy* je mozaikou skúseností, zdarov i nezdarov vydatej ženy.

Kniha *Juliet a tá druhá*, ktorá hovorí o objavovaní ženskosti a spirituality, je zatiaľ poslednou knihou.

Postava Sáry v tomto príbehu je zostavená z povahových črt žien, ktoré autorka osobne pozná a dej sa odohráva na pozadí zaujímavých miest Slovenska.

Námety na knihy si ju nájdu, nevyhľadáva ich a musí ich nechať ich dozrieť v svojom vnútri, aby ich mohla položiť na papier. Keďže nosnou témou je ženská energia, jej hľadanie a prebúdzanie, radí ženám, aby

milovali svoju bohyňu - vnútornú krásu a našli si čas pre svoju dušu. Okrem literárnej tvorby sa Gabriela Revická zaoberá mnohými ďalšími aktivitami. Stála pri zrode portálu ezeny.sk, ktorý pomáha ženám pri rozvoji podnikania na internete. Poskytuje aj poradenstvo pre cestovné kancelárie a agentúry a pre začínajúcich autorov. Venuje sa aj emočnému couchingu a absolvovala školu avalonských kňažiek.

Lenka Medovčíková
Foto: Archív GK

Beseda so spisovateľkou Gabrielou Futovou

Dňa 14.10.2014 sa v bábkovej sále Mestského kultúrneho strediska v Galante uskutočnila beseda s najznámejšou slovenskou spisovateľkou pre deti Gabrielou Futovou. Autorka detských knižiek ako *Naša mama je bosorka*, *Hľadám lepšiu mamu*, *Nezblázni sa mamička*, *Poškoláci*, *Nejdem a basta!* v rámci svojej okružnej cesty navštívila aj Galantu, a tak sa mohla uskutočniť dávno plánovaná a očakávaná beseda tejto známej autorky. Podujatia sa zúčastnili žiaci I. stupňa základných škôl z Galanty a Dolných Salíb. Deťom pútavo a s humorom rozprávala o práci spisovateľa, o svojich začiatkoch, o príbehoch, ktoré ju inšpirovali k napísaniu jednotlivých kníh.

Žiaci spisovateľku a jej knihy poznali, čo sa prejavilo aj v otázkach, ktoré jej kládli počas besedy a už teraz sa tešia na nové knižky a hrdinov ďalších príbehov, ktoré má pre nich spisovateľka pripravené. Na konci podujatia sa konala autogramiáda a spoločné fotografovanie.

Angelika Biróová
Foto: archív GK

Vianočná LUPA

V klubovni na detskom oddelení Galantskej knižnice bolo 10. decembra 2014 predstavené druhé tohtoročné číslo literárneho časopisu Pod lupou. O slávnostnú atmosféru sa postarala skupina koledníkov zo ZŠ G. Dusíka v Galante so svojim vianočným pásmom. Po ich vystúpení dostala slovo

pani Juliana Róžová, učiteľka slovenského jazyka, ktorá je členkou redakčnej rady a stará sa o jazykovú úpravu časopisu. Vysvetlila deťom, ako majú písať, čoho sa majú vyvarovať, aby sa nebáli do svojich príspevkov zapracovať svoju fantáziu, pocity.

12. decembra 2014 sa konalo podobné podujatie pre žiakov, ktorí napísali svoje literárne prvotiny v maďarskom jazyku. Slávnostné vyhodnotenie bolo spojené s besedou so spisovateľkou Martou Jakubeczovou, ktorá píše okrem iného aj pre deti a predstavila svoju novú detskú knižku.

Obidve podujatia sa niesli v slávnostnom duchu prichádzajúcich Vianoc.

Zuzana Fajnorová
Foto: archív GK

A aká bude edičná činnosť Galantskej knižnice v budúcom roku?

Bibliografie

Personálnu bibliografiu knihovníčky-bibliografky PhDr. Anny Jónasovej, našej bývalej kolegyne, pripravujeme k jej okrúhlemu životnému jubileu. Bude v nej zahrnutá jej bohatá odborná publicistika z oblasti knihovedy i rozmanitá literárna, lektorská a editorská činnosť. Záznamy v súpise budú radené chronologicko-abecene. Jej časťou je aj menný, názvový a geografický register. Zostavovateľkou publikácie je Mgr. Judita Kontárová.

Fotoklub pri Mestskom kultúrnom stredisku v Galante - pod týmto názvom vydávame už v poradí piatu regionálnu bibliografiu neprofesionálnej fotografie (tie predošlé vyšli v rokoch 1985, 2000, 2005, 2010) zostavenú z časopiseckých článkov za roky 2010-2015 o činnosti galantského fotoklubu pri príležitosti 40. výročia jeho založenia. Súpis bude obsahovať menný a predmetový register. Zostavovateľkou je Mgr. Judita Kontárová.

Kalendár výročí osobností okresu Galanta na rok 2015, tak ako po iné roky, bude obsahovať výročia významných osobností okresu Galanta, zostavené na základe Biografickej kartotéky Galantskej knižnice. Bude uverejnená v elektronickej podobe raz do mesiaca na webovej stránke knižnice. Zostavovateľkou je Mgr. Judita Kontárová.

Bibliografické letáky sa väčšinou spracúvajú podľa potreby k jednotlivým kolektívnym podujatiam knižnice, alebo k výročiam významných svetových, slovenských i regionálnych dejateľov. Pri príležitosti 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra a k Roku Ľudovíta Štúra pripravuje leták Lenka Medovčíková.

Odborný časopis pre knihovníkov okresu Galanta **Knihovnícky obzor** vychádza dvakrát ročne. Prináša odborné články, informácie i zaujímavosti z knihovníkeho života verejných knižníc galantského regiónu. Zostavuje a vydáva ho metodické oddelenie GK.

Časopis literárnych prác žiakov ZŠ v okrese Galanta **Pod lupou**, je literárnym časopisom, v ktorom prezentujú svoje umelecké prvotiny žiaci slovenských i maďarských základných škôl. Vydáva ho Galantská knižnica a vychádza dvakrát ročne.

Mgr. Judita Kontárová, GK

TOP 10 najčítanejších kníh v Galantskej knižnici za rok 2014

Beletria pre dospelých:

1. Dán, Dominik	Uzol
2. Dán, Dominik	Studňa
3. Dán, Dominik	Mucholapka
4. Dán, Dominik	Žiješ iba dvakrát
5. Dán, Dominik	Cela číslo 17
6. Scherhaufarová, Ružena	Predajná láska
7. Dán, Dominik	Noc temných klamstiev
8. Kepler, Lars	Svedkyňa ohňa
9. Keleová-Vasilková, Táňa	Liek na smútok
10. Kepler, Lars	Zmluva podľa Paganiniho

Beletria pre dospelých v maďarskom jazyku:

1. Moretti, Melissa	Holnap érted jövök
2. Moretti, Melissa	Házamba hívlak
3. Lindsey, Johanna	A szenvedély hatalma
4. Lawrence, Leslie L.	Sziget a ködben I.
5. Lawrence, Leslie L.	Sziget a ködben II.
6. Moretti, Melissa	Ház a hegytetőn
7. Lawrence, Leslie L.	Nyomasztó örökség I.
8. Lawrence, Leslie L.	Nyomasztó örökség II.
9. Hunter, Sally	Zárt osztály
10. Fábíán, Janka	Adél és Aliz

Odborná literatúra:

1. Turek, Ivan	Didaktika
2. Levická, Jana	Na ceste za klientom
3. Tokárová, Anna	Sociálna práca
4. Levická, Jana	Sociálna práca
5.	Sociální práce v praxi
6.	Sociálna patológia
7. Prucha, Jan	Učiteľ
8. Oláh, Michal	Sociálne poradenstvo a komunikácia
9. Sedlák, Mikuláš	Základy manažmentu
10. Petlák, Erich	Všeobecná didaktika

Beletria pre deti a mládež:

1. Horák, Jozef	Povesti spod Sitna
2. Dobšinský, Pavol	Trojruža
3. Saint-Exupéry, Antoine de	Malý princ
4. Futová, Gabriela	Naša mama je bosorka!
5. Brezina, Thomas	Záhadný pirátsky denník
6. Brezina, Thomas	Hrozba robotov
7. Dobšinský, Pavol	Slovenské rozprávky
8. Kukučín, Martin	Rysavá jalovica a iné poviedky
9. Simon, Francesca	Grázlik Gabo a kliatba múmie
10. Chase, Lil	Ako zbalit' chalana

Beletria pre deti a mládež v maďarskom jazyku:

1. Saint-Exupéry, Antoine de	A kis herceg
2. Disney	Hercegnők paripái 2
3. Marék, Veronika	A kockásfülű nyúl Kriszta születésnapja
4. Stilton, Geronimo	Karácsony van, Stilton!
5. Stilton, Geronimo	Csonkamancsú miau kastélya
6. Marék, Veronika	A kockásfülű nyúl az elveszett papagáj
7. Kilbride, Sarah	A hercegnő és a varázspónik
8. Stilton, Tea	A lángoló hegy
9. Webb, Holly	Bukfenc bajba jut
10. Webb, Holly	A magányos kiskutya

Náučná literatúra pre deti a mládež:

1.	A világ története
2.	A világtörténelem krónikája
3.	Príručka pre dievčatá
4. Anděra, Miloš	Encyklopédia európskej prírody
5. Conolly, Peter	Dejiny rímskeho vojska
6. Poskitt, Kjartan	Vrtkavé šťastie
7. Wilkes, Angela	Prvá kniha pre šikovné ruky
8. Glover, David	Múzeum záhad
9. Marks, Anthony	A Rómaiak
10.	Világtlasz

Spomíname...

Rudolf Čižmárik

18.7.1949 Šoporňa – 10.3.2008 Bratislava

slovenský básnik, prozaik, publicista a
prekladateľ

Rudolf Čižmárik sa narodil 18. júla 1949 v Šoporni. Maturoval v Bratislave na chemickej priemyslovke a na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského študoval estetickú výchovu a slovenský jazyk. Po skončení štúdií pôsobil v normalizačných rokoch ako redaktor literárnej redakcie v bratislavskom rozhlase, od roku 1979 ako redaktor oddelenia kultúry v denníku Pravda.

Po revolúcii ostal v slobodnom povolaní, neskôr pracoval v TASR, bol riaditeľom Knižnej distribúcie Hrebenda Národného literárneho centra v Bratislave, pracoval v galérii Miro a vo vydavateľstve Remedius. Viedol aj vydavateľstvo Alexandra zamerané na pôvodnú literatúru.

Debutoval v roku 1970 zbierkou *Kamenné úzasy*. Potom nasledovali zbierky *Krehká*, *Stvorenie slnka*, *Variácie*, *Obyčajný život*, *Umývanie*

vody, *Obojstranný zápal srdc, Horiaca ruža – Die brennende Rose* (dvojjazyčne), *Vôňa tela, vôňa slov, Nahé nohy*.

Dominantou Čižmárikovej tvorby bola poézia, predovšetkým intímna lyrika na pozadí jestvujúcich životných protirečení.

Vydal aj niekoľko prozaických kníh (*Dvojaký život, Pres a stres, Portrét pekára, V Gaštanovom hájiku*). V roku 2003 vyšla kniha *Patria nostra, partia ostrá* zo života príslušníka francúzskej cudzineckej légie Jozefa Staviščáka. Jedným z posledných diel bola básnická zbierka *Putovanie k Styxu* (2005) Jeho verše vyšli v 12 jazykoch. Venoval sa aj prekladu a publicistike v oblasti kultúry. Jeho tvorbu ocenili viacerými uznaniami doma i v zahraničí.

Za umeleckú činnosť udelili Rudolfovi Čižmárikovi v roku 1994 Cenu Masarykovej akadémie umení v Prahe a 6. apríla 2000, tiež v Prahe, Európsku medailu Franza Kafku. Je laureátom európskej ceny TREBBIA, ktorú získal v roku 2005.

Margaret Mitchell

8. 11.1900, Atlanta – 16.8.1949, Atlanta

americká spisovateľka

Mitchellová začala písať román *Odviata vetrom* v roku 1926, keď bola kvôli zraneniu dlhší čas pripútaná na lôžko. Vyše 1000 stranovú knihu však písala ďalších desať rokov. Román bol vydaný 30. júla 1936 a o rok neskôr (1937) získal Pulitzerovu cenu. Margaret Mitchellová v roku 1936 predala filmové práva na svoju knihu producentovi Davidovi O. Selznickovi. Kniha bola sfilmovaná o tri roky neskôr a získala 8 Oscarov a dve zvláštne ceny. Filmová verzia s Vivien Leighovou a Clarkom Gablom v hlavných úlohách patrí k najúspešnejším americkým filmom.

Román Margaret Mitchellovej *Odviata vetrom* patrí medzi päťdesiat najpredávanejších kníh na svete.